

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Rychnově nad Kněžnou rozhodl soudcem JUDr. Jiřím Fuksem, Ph.D., ve věci

žalobkyní: a) **Olga Klímová**, narozená 16. 12. 1957
bytem Krajní 1062/1, 735 42 Těrlicko - Dolní Těrlicko
b) **MUDr. Irena Kubatková**, narozená 17. 11. 1960
bytem Sadová 1933/16, 733 01 Fryštát – Karviná
obě zastoupené advokátem JUDr. Petrem Šťovíčkem
sídlem Malostranské náměstí 5/28, 118 00 Praha 1 - Malá Strana

proti
žalovanému: **Česká republika - Státní pozemkový úřad**, IČO 01312774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3
zastoupený advokátem JUDr. Lubomírem Fockem
sídlem Náprstkova 276/2, 110 00 Praha 1

o nahrazení projevu vůle žalovaného při uzavření smlouvy o bezúplatném převodu pozemků

takto:

- I. Nahrazuje se projev vůle žalovaného uzavřít se žalobkyní a) tuto smlouvu o převodu pozemků:
Česká republika – státní pozemkový úřad
IČ 01312774
se sídlem Praha 3, Husinecká 1024/11a, PSČ 130 00
(dále jen „převodce“)
a
Olga Klímová, narozená 16. 12. 1957, bytem Krajní 1062/1, 735 42 Těrlicko - Dolní Těrlicko,
(dále jen „nabyvatel“)

uzavírají smlouvu o převodu pozemků podle zákona o půdě:

I.

Česká republika – Státní pozemkový úřad má jako převodce v příslušnosti hospodaření pozemkové parcely p. č. 724 a p. č. 725, v kat. území Deštné v Orlických horách.

II.

Převodce převádí do vlastnictví nabyvatele nemovitosti uvedené v čl. I. této smlouvy, včetně všech jejích součástí a příslušenství, nabyvatel předmětné nemovité věci, včetně všech jejích součástí a příslušenství, přijímá do svého vlastnictví.

Hodnota nemovitých věcí uvedených v čl. I této smlouvy je stanovena na základě znaleckého posudku opatřeného doložkou dle ust. § 127a o. s. ř.

III.

Vlastnické právo k převáděným nemovitým věcem, včetně všech jejích součástí a příslušenství, přechází na nabyvatele vkladem do příslušného katastru nemovitostí.

II. Nahrazuje se projev vůle žalovaného uzavřít se žalobkyní b) tuto smlouvu o převodu pozemků:

Česká republika – státní pozemkový úřad

IC 01312774

se sídlem Praha 3, Husinecká 1024/11a, PSČ 130 00

(dále jen „převodce“)

a

MUDr. Irena Kubatková, narozená 17. 11. 1960, bytem Sadová 1933/16, 733 01

Fryštát – Karviná,

(dále jen „nabyvatel“)

uzavírají smlouvu o převodu pozemků podle zákona o půdě:

I.

Česká republika – Státní pozemkový úřad má jako převodce v příslušnosti hospodaření pozemkovou parcelu p. č. 748/1 v kat. území Deštné v Orlických horách.

II.

Převodce převádí do vlastnictví nabyvatele nemovitost uvedenou v čl. I. této smlouvy, včetně všech jejích součástí a příslušenství, nabyvatel předmětnou nemovitou věc, včetně všech jejích součástí a příslušenství, přijímá do svého vlastnictví.

Hodnota nemovité věci uvedené v čl. I této smlouvy je stanovena na základě znaleckého posudku opatřeného doložkou dle ust. § 127a o. s. ř.

III.

Vlastnické právo k převáděným nemovitým věcem, včetně všech jejích součástí a příslušenství, přechází na nabyvatele vkladem do příslušného katastru nemovitostí.

III. Vydáním označených pozemků se uspokojuje nárok žalobkyně a) ve výši 14397,95 Kč a nárok žalobkyně b) ve výši 103901,90 Kč.

IV. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyním k rukám jejich zástupce náklady řízení ve výši 94275,94 Kč, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění

1. Žalobkyně podaly dne 21. 3. 2023 žalobu ve věci výše rubrikované. Domáhaly se nahrazení souhlasu žalovaného s uzavřením smlouvy o vydání náhradních pozemků č. 724, 725, 744/7, 748/1, 2037/1 a 2037/2 v kat. území Deštné v Orlických horách. V průběhu řízení omezily žalobu o pozemky 744/7, 2037/1 a 2037/2, takže se nadále domáhaly již jen vydání náhradních pozemků č. 724, 725 a 748/1.

Shodu s prvopisem potvrzuje Mgr. Jaroslava Neumanová.

2. Žalobkyně tvrdily, že mají restituční pohledávku na náhradu za nevydané pozemky. Obě jsou právními nástupci svojí zemřelé matky Eleny Suchánkové. Ta byla vlastnící rozsáhlého zemědělského majetku v Praze, v katastrálních územích Bohnice a Čimice, a byla donucena k jeho převodu na stát. Pozemkový úřad rozhodl o nárocích žalobkyní rozhodnutím č.j. PÚ 8043/93/3, a to ve vztahu k původní PK parc. č. část 846, role, k.ú. Bohnice, obec Praha (nyní dle KN parc. č. 840/435, 840/436, 840/437, 840/438, 840/439, 840/444, 840/124, 840/443, 840/446, 840/593, 840/178, 840/447, 840/595, 840/189, 624/7 a části parc. č. 840/119, 840/120, 840/121, 840/122, 840/123, 840/433, 840/1, 840/172, 840/220, 840/177, 840/176, 624/2) o výměře 13 704 m² – tento pozemek byl převeden na stát na základě kupní smlouvy č.j. OPK/2-8/Bo-1 ze dne 3. 12. 1969; dále rozhodnutím č.j. PÚ 8043/93/4, a to ve vztahu k původní PK parc. č. část 620, zahrada, k.ú. Čimice, obec Praha (dle písemné identifikace katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 1. 10. 2002 KN parc. č. 1125/33, 1125/31, 1125/29, 1125/28, 1125/30, 1125/15, 1138, 1139 a části parc. č. 1119/1, 626/15, 626/16, 626/37, 626/32, 626/96, 626/38, 1126/1, 1126/2, 1137/213, 1130/4, 1132, 1133, 1130/1, 1121, 1125/48, 1125/46, 1125/44, 1125/27, 1125/24, 1125/26, 1125/32, 1125/40, 1125/38, 1125/20, 1125/21, 1125/19, 1125/18, 1125/16, 1125/17, 1125/14, 1125/64) o výměře 10 147 m² – tento pozemek byl převeden na stát ve výměře 6 672 m² na základě kupní smlouvy ze dne 11. 6. 1973, část předmětného pozemku o výměře 82 m² byla převedena na stát na základě kupní smlouvy ze dne 13. 9. 1976 a část předmětného pozemku o výměře 3 393 m² byla převedena na stát na základě kupní smlouvy ze dne 19. 9. 1976; dále rozhodnutím č.j. PÚ 8043/93/6, a to ve vztahu k původní PK parc. č. část 846, role, k.ú. Bohnice (nyní dle KN parc. č. 624/6, 540/591, 540/592, 850/594, 840/596, 840/597, 840/441, 840/442, 840/445, 840/448) o výměře 5 068 m² – bylo převedeno na stát na základě kupní smlouvy ze dne 3. 12. 1969. Mezi stranami již proběhlo několik soudních sporů, v nichž soudy všech instancí (včetně dovolací) uznaly existenci restitučních nároků žalobkyní a rozhodly o liknavém a svévolném postupu žalovaného a o výši hodnoty restitučních nároků žalobkyní (7224000 Kč). V současnosti ještě několik sporů probíhá a zbývá uspokojit zbytek restitučních nároků. Zaběhnutá praxe mezi stranami je taková, že žalobkyně nechají zpracovat ocenění vybraných náhradních pozemků a žalovaný poté zkontroluje toto ocenění.
3. Obě strany učinily tato tvrzení nespornými. Z nesporného tvrzení soud vychází (ve smyslu ust. § 120 odst. 3 občanského soudního řádu). V tomto řízení tak soud již neřešil otázku existence restitučních nároků oprávněných osob a vychází zde ze závěrů soudů v obdobných řízeních mezi týmiž účastníky – rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 27. 6. 2019, č. j. 15 C 38/2019-355, rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 1. 2020, č. j. 19 Co 302/2019-701, když závěry soudů aproboval Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 16. 9. 2020, č. j. 28 Cdo 2555/2020-1168. Soudy uznaly za liknavý a svévolný postup žalovaného (i s přihlédnutím k počínání jeho předchůdce, Pozemkového fondu ČR) při uspokojování restitučního nároku žalobkyní, když zjistily, že žalovaný i přes aktivní přístup žalobkyní bez ospravedlnitelného důvodu ztěžoval jejich uspokojení zásadně předpokládaným postupem (tj. prostřednictvím veřejné nabídky pozemků), a to zejména v důsledku nesprávného ocenění restitučního nároku (cena odňatých pozemků prokázaná znaleckým posudkem vypracovaným znaleckým ústavem PROSCON, s. r. o., v řízení před soudy nižších stupňů mnohonásobně převyšuje ocenění provedené žalovanou, na němž žalovaný setrval i poté, co si v roce 2008 sám nechal zpracovat znalecký posudek k ocenění restitučního nároku žalobkyní znalcem Ing. Pavlem Čoudkem, který rovněž daný nárok ocenil v podstatně vyšší částce v porovnání s oceněním provedeným samotným žalovaným, následkem čehož do současné doby nedošlo zcela k jeho uspokojení, pročez se žalovaný ocitl v mnohaletém prodlení, a tak

následkem liknavého postupu žalovaného nebylo možno po žalobkyních spravedlivě požadovat další účast ve veřejných nabídkách a bylo namístě vyhovět jejich žalobě o vydání konkrétních vhodných pozemků.

4. Pokud jde o ocenění restitučního nároku žalobkyní, soudy zjistily, že odejmuté pozemky bylo třeba ocenit jako stavební pozemky, protože již v době jejich odnětí státem počítala územně plánovací dokumentace s vybudováním sídliště na těchto pozemcích včetně jejich napojení na inženýrské sítě a občanské vybavenosti, přičemž tato výstavba byla v následujících letech realizována).
5. Obě strany sporu učinily nespornou aktuální výše neuspokojených restitučních nároků obou žalobkyní - u žalobkyně a) 132408,80 Kč, u žalobkyně b) 559014,45 Kč, když žalobkyně měly za to, že jejich nároky jsou ještě o 260016,50 Kč vyšší u každé z nich a žalovaná strana toto již neučinila nesporným.
6. Dále strany sporu učinily nesporným, že žalovaná strana je příslušná hospodařit s pozemky výše uvedenými.
7. Žalobkyně doložily cenu náhradních pozemků posudkem Ing. Jarmily Tiché, znalkyně z oboru Ekonomika, odvětví Ceny a odhady. Z něho soud zjistil cenu pozemků 724, 725 a trvalých porostů na nich se nacházejících jako 14397,95 Kč a cenu pozemku 748/1 včetně trvalých porostů jako 103901,90 Kč. Žalovaná strana neměla námitek proti ocenění.
8. Žalovaná strana uplatnila námitky proti převoditelnosti vybraných náhradních pozemků. Namítla, že pozemky jsou dotčeny obdobnou žalobou ve věci 6 C 191/2022. Všechny pozemky není možné zemědělsky obhospodařovat, když se nacházejí na území CHKO Orlické hory, dále že pozemky nemají smluvně zajištění přístup, když k nim nevede veřejná komunikace, dále u pozemku 725 namítla jeho malou rozlohu a nemožnost zemědělského využití, když je veden jako neplodná půda, dále tvrdila, že pozemek 748/1 na sobě nese cesty na jiné pozemky. Hrozí zde tedy vznik soudních sporů, když ony cesty nejsou smluvně zajištěny.
9. Naproti tomu žalobkyně upozornily, že pozemky přímo sousedí s pozemkem 2036/1, na kterém se nachází veřejná cesta. Námitky stran umístění pozemků na území CHKO Orlické hory, stran malé rozlohy pozemku 725 a jeho evidenci jako neplodné půdy označily jako irelevantní.
10. Podle ust. § 4 odst. 1, 4 zákona č. 229/1991, o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále již jen zákon o půdě) platí, že oprávněnou osobou je státní občan České a Slovenské Federativní Republiky, jehož půda, budovy a stavby, patřící k původní zemědělské usedlosti, přešly na stát nebo na jiné právnické osoby v době od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 způsobem uvedeným v § 6 odst. 1.
V případě, že zemřela oprávněná osoba, která uplatnila nárok na vydání majetku před vydáním rozhodnutí podle § 9, přechází nárok na dědice.
Podle ust. § 6 odst. 1 písm. k) téhož zákona platí, že oprávněným osobám budou vydány nemovitosti, které přešly na stát nebo na jinou právnickou osobu v důsledku skutečností dále vymezených pod písmeny a – u.
Podle ust. § 14 odst. 1, druhé věty téhož zákona náleží oprávněné osobě náhrada za pozemek, který se podle tohoto zákona nevzdá a za který nebyl poskytnut jiný pozemek.
Podle ust. § 17 odst. 3 písm. a) téhož zákona platí, že nemovitosti ve vlastnictví státu, na které nebylo ve lhůtě uvedené v § 13 uplatněno právo na vydání, může pozemkový úřad převést do vlastnictví oprávněných osob k uspokojení jejich nároku na náhradu podle § 14 až 16 nebo § 20.

Postup pro převod náhradních pozemků oprávněným osobám je upraven v ust. § 11a zákona o půdě jako převod na základě veřejných nabídek, není-li dále stanoveno jinak. V případě většího počtu oprávněných zájemců o pozemek se pak veřejná nabídka mění v soutěž, v níž uspěje ten, kdo nabídl zaplacení vyšší ceny za pozemek (ust. § 11a odst. 9 zákona o půdě).

11. Žalobkyně dále opřely svůj nárok o ustálenou rozhodovací praxi českých soudů. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 4. 3. 2004, sp. zn. III. ÚS 495/02 konstatoval, že nároky podle ust. § 11 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 229/1991 Sb.) mají přednost před postupem prodejem pozemků podle zákona č. 95/1999 Sb. Pokud nárok podle zákona č. 229/1991 Sb. nebyl dlouhodobě uspokojen, mají soudy zkoumat, zda nešlo ze strany žalovaného o libovůli či dokonce svévoli při plnění jeho závazku. Žaloba na převod konkrétního pozemku může v takovém případě představovat jediný prostředek proti libovůli. Ústavní soud konstatoval, že Pozemkový fond neplní úkoly státu, které mu byly svěřeny zákonem, tj. neuspokojuje dostatečně rychle a v dostatečné kvalitě restituční nároky oprávněných osob. Tento stav stále platí. Je sám o sobě neúnosný a hrozí ve vztahu ke stěžovatelům vznikem další křivdy; na tom nemůže nic změnit žádná sofistikovaná argumentace odpovědných orgánů veřejné moci, odvolávající se tu na nutnost rovného přístupu k restituentům, jinde zase na změnu zákona, vykládaného bez dalšího pouze pomocí doslovné interpretace. V témže nálezu Ústavní soud též uvedl, že účelem ust. § 11 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb., je zajistit co nejsnadnější uspokojení nároku oprávněné osoby tam, kde odkazem na právní jistotu nebo veřejný zájem zákonodárce neumožnil jinak obecně preferovanou nápravu újmou uvedením v předešlý stav.

K těmto závěrům se pak Ústavní soud přihlásil i v nálezu pléna ze dne 13. 12. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 6/05, a převzal je také Nejvyšší soud (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. 28 Cdo 170/2008). Dle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 3767/2009 není třeba při liknavém postupu žalovaného vázat důvodnost žaloby na uložení povinnosti žalovanému uzavřít smlouvu o bezúplatném převodu pozemků dle zákona o půdě na podmínku předchozího zahrnutí těchto pozemků do veřejné nabídky. Podle ust. § 18a odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, platí, že Pozemkový úřad poskytuje náhrady oprávněným osobám v případech, kdy je povinnou osobou obec, kraj nebo stát. Poskytla-li náhradu obec před účinností tohoto zákona, poskytne této povinné osobě náhradu pozemkový úřad. Podle ust. § 18a odst. 2 zákona o půdě spočívá náhrada v poskytnutí nemovitostí, s nimiž je pozemkový úřad příslušný hospodařit, nebo v poskytnutí hotovosti ve výši stanovené zvláštním předpisem, popřípadě v cenných papírech, které nemají povahu státních dluhopisů.

I rozhodovací praxe Nejvyššího soudu jež reflektuje judikaturu Ústavního soudu a je ustálena v závěru, že v případě liknavého, svévolného či diskriminujícího postupu žalované (jež je nástupkyní Pozemkového fondu ČR a jejíž práva a povinnosti vykonává Státní pozemkový úřad) může oprávněná osoba nárok uplatnit u soudu žalobou na vydání konkrétního vhodného pozemku, aniž by důvodnost takové žaloby bylo možno vázat na podmínku jeho zahrnutí do veřejné nabídky, a že takový postup (jenž je výrazem zásady *vigilantibus iura scripta sunt*) nelze vůči ostatním oprávněným osobám pokládat za diskriminující (k tomu srovnej především rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 3767/2009, uveřejněný pod č. 62/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jenž je, stejně jako dále citovaná rozhodnutí dovolacího soudu, přístupný na internetových stránkách Nejvyššího soudu <http://www.nsoud.cz>, a další judikaturu na něj navazující). Judikatura

dovolacího soudu je přitom rovněž ustálena v závěru, že jako přinejmenším liknavý (ba až svévolný) lze kvalifikovat i takový postup žalovaného (a jeho právního předchůdce – Pozemkového fondu ČR), jímž bez ospravedlnitelného důvodu ztěžoval uspokojení nároku oprávněné osoby zásadně předpokládaným postupem (tj. prostřednictvím veřejné nabídky pozemků) nesprávným ohodnocením nároku, tj. nesprávným určením ceny oprávněné osobě odňatých a nevydaných pozemků (k tomu např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2016, sp. zn. 28 Cdo 155/2016) a kdy proto nebylo možno na oprávněné osobě spravedlivě požadovat další účast ve veřejných nabídkách (k tomu např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 5. 2017, sp. zn. 28 Cdo 837/2017, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 8. 2015, sp. zn. 28 Cdo 1117/2015).

12. Překážky vydání pozemků jsou upraveny v ust. § 6 odst. 1 zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně souvisejících zákonů: Podle tohoto zákona nebo zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, anebo zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, nelze převádět z vlastnictví státu na jiné osoby
 - a) zemědělské pozemky, na jejichž vydání bylo uplatněno právo podle jiného právního předpisu a o jejichž vydání nebylo dosud rozhodnuto,
 - b) zemědělské pozemky nebo jejich části určené územním plánem nebo regulačním plánem anebo rozhodnutím o umístění stavby k zastavění veřejně prospěšnými stavbami nebo stavbami dopravní infrastruktury nebo těmito stavbami již zastavěné, s výjimkou zemědělských pozemků převáděných podle § 7 nebo § 10 odst. 1 nebo 2, převáděných se souhlasem obce nebo kraje na osoby, které mají podle schválené stavební dokumentace uskutečnit výstavbu podle § 17 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, převáděných se souhlasem obce nebo kraje směnou za jiné nemovitosti podle § 17 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nebo určených platnou územně plánovací dokumentací nebo již využitých ke zřízení technické infrastruktury; v případě pochybností vydá na základě žádosti Státního pozemkového úřadu vyjádření příslušný úřad územního plánování,
 - c) zemědělské pozemky určené k řešení podle § 2 zákona č. 139/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, u kterých je v katastru nemovitostí vyznačena poznámka o zahájení pozemkových úprav,
 - d) majetek, o jehož převodu na jiné osoby bylo rozhodnuto podle jiného právního předpisu,
 - e) zemědělské pozemky ve vojenských újezdech,
 - f) zemědělské pozemky v národních přírodních památkách, národních přírodních rezervacích a na územích národních parků; dále nelze převádět zemědělské pozemky v přírodních rezervacích a v přírodních památkách, s výjimkou zemědělských pozemků, k jejichž zřízení vydalo souhlas Ministerstvo životního prostředí podle jiného právního předpisu,
 - g) pozemky, u nichž bylo Státním pozemkovým úřadem zahájeno správní řízení podle § 3 odst. 3, do doby vydání pravomocného rozhodnutí, nebo
 - h) pozemky tvořící rezervu státních pozemků podle § 3 odst. 1 písm. b).
 Dále jsou překážky vydání upraveny v ust. § 11 odst. 1 zákona o půdě: Pozemky nelze vydat v případě, že
 - a) k pozemku bylo zřízeno právo osobního užívání, s výjimkou případů, kdy bylo toto právo zřízeno za okolností uvedených v § 8,
 - b) na pozemku bylo po přechodu nebo převodu do vlastnictví státu nebo jiné právnické osoby zřízeno veřejné nebo neveřejné pohřebiště,
 - c) pozemek byl po přechodu nebo převodu do vlastnictví státu nebo jiné právnické osoby zastavěn; pozemek lze vydat, nebrání-li stavba zemědělskému nebo lesnímu využití

pozemku, nebo jedná-li se o stavbu movitou, nebo dočasnou, nebo jednoduchou, nebo drobnou anebo stavbu umístěnou pod povrchem země. Za zastavěnou část pozemku se považuje část, na níž stojí stavba, která byla zahájena před 24. červnem 1991, a část pozemku s takovou stavbou bezprostředně související a nezbytně nutná k provozu stavby. Zahájením stavby se rozumí datum skutečného zahájení stavby, zapsané do stavebního deníku a oznámené stavebnímu úřadu, pokud byla stavba zahájena do dvou let od vydání stavebního povolení,

d) na pozemku byla na základě územního rozhodnutí, s výjimkou osad dočasně umístěných, zřízena zahrádková nebo chatová osada nebo se na pozemku nachází zahrádková nebo chatová osada, která byla zřízena před 1. říjnem 1976,

e) na pozemku, který byl vyňat ze zemědělského půdního fondu, bylo na základě územního rozhodnutí zřízeno tělovýchovné nebo sportovní zařízení nebo se na pozemku nachází tělovýchovné nebo sportovní zařízení, které bylo zřízeno před 1. říjnem 1976,

f) nelze-li provést identifikaci parcel z důvodu nedokončeného přidělového řízení podle dekretu č. 12/1945 Sb., dekretu č. 28/1945 Sb., zákona č. 142/1947 Sb. a zákona č. 46/1948 Sb.

13. Soudu je známo z úřední činnosti, že ve věci 6 C 191/2022 žádají jiní restituenti o vydání pozemků 724 a 748/1. To však nebrání jejich vydání v tomto řízení, když v řízení dosud nebylo meritorně rozhodnuto. Soud se ztotožnil s náhledem žalobkyní, že pro vydání náhradních pozemků není právně významná jejich rozloha, umístění v chráněné krajinné oblasti či náhled na možnost zemědělského využití. Tyto okolnosti nepředstavují zákonnou překážku vydání.
14. Žalovaná strana tvrdila, že pozemky nemají smluvně zajištěný přístup a nevede k nim veřejná komunikace. U pozemku 724 hrozí v případě jeho vydání vznik soudních sporů o přístup s majitelem sousedního pozemku Ing. Vanclem. Naproti tomu žalobkyně upozornily, že pozemek 724 přímo sousedí s pozemkem 2036/1, na kterém se nachází veřejná cesta.
15. Podle územního plánu obce je pozemek 2036/1 zařazen mezi plochy dopravní infrastruktury a pozemek sousedí se všemi třemi náhradními pozemky. Při místním šetření soud zjistil, že na pozemku 2036/1 je lesní cesta. I když přístup po cestě je omezený - pozemek končí u brodu přes řeku Bělou a dle sdělení starostky Kateřiny Tenchové Dismanové a Ing. Vancla není brod průjezdný v zimním období – soudu se jeví zajištění přístupu po lesní cestě na obecním pozemku jako dostatečné. Proto nelze pozemek 724 považovat za nepřístupný. Stejně závěry soud učinil i k přístupnosti pozemků 725 a 748/1. Proto také soud nesdílí obavu žalovaného z event. soudních sporů o přístup s majitelem sousedního pozemku Ing. Vanclem pro případ vydání pozemku 724. Z přednesu Ing. Vancla plynulo, že jeho hlavní zájem mířil na pozemek 2037/2, který však již není předmětem tohoto řízení.
16. Ačkoliv žalovaná strana tvrdila, že pozemek 748/1 na sobě nese cesty na jiné pozemky, a hrozí tedy vznik soudních sporů, když ony cesty nejsou smluvně zajištěny, tak při místním šetření nebyly na pozemku nalezeny cesty. Při místním šetření bylo zjevné, že přístup na sousední pozemky, kde probíhá výstavba, je zajištěn z veřejné silnice. Námitku tak má soud za nedůvodnou.
17. Obec Deštné v Orlických horách vyjádřila zájem o pozemek 748/1, v zájmu zachování volné plochy a udržení současného krajinného rázu v obci. Takový zájem je jistě pochopitelný, avšak nepředstavuje překážku pro vydání pozemku oprávněným osobám.
18. Soud tedy dospěl k závěru o tom, že žalobkyně jsou oprávněnými osobami podle zákona o půdě, mají neuspokojený restituční nárok, minimálně v nesporné výši 132408,80 Kč u žalobkyně a) a 559014,45 Kč u žalobkyně b), žalovaný postupoval liknavě a svévolně při uspokojení jejich nároků, proto se žalobkyně mohou domáhat náhradních pozemků

mimo veřejné soutěže, vybraly si náhradní pozemky v ceně 14397,95 Kč a 103901,90 Kč, vydání nebrání právně významná překážka, a je tak namístě uspokojit nároky žalobkyní vydáním vybraných náhradních pozemků. Proto soud vyhověl žalobě.

19. Soud nevyužil pro rozhodnutí výpovědi svědků Ing. Antonína Vancla a Kateřina Tenchové Dismanové, když ty byly zaměřeny k pozemkům, které již nejsou předmětem tohoto řízení. Totéž platí pro zprávu obce Deštné o vyjádření Okresní hygienické stanice z 1. 3. 1983.
20. Účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. (ustanovení § 142 odst. 1 občanského soudního řádu). Náklady řízení, které žalobkyně vynaložily, sestávají z náhrady odměny jejich zástupce, náhrady hotových výloh jejich zástupce, náhrady daně z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a z náhrad, a z náhrady zaplaceného soudního poplatku. Právním předpisem upravujícím výši náhrady nákladů je vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Podle ust. § 6 odst. 1 advokátního tarifu se výše mimosmluvní odměny stanoví podle sazby mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby a podle počtu úkonů právní služby, které advokát ve věci vykonal. Podle ust. § 7 advokátního tarifu činí sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby z tarifní hodnoty: do 500 Kč 300 Kč, přes 500 Kč do 1000 Kč 500 Kč, přes 1000 Kč do 5000 Kč 1000 Kč, přes 5000 Kč do 10000 Kč 1500 Kč, přes 10000 Kč do 200000 Kč 1500 Kč a 40 Kč za každých započatých 1000 Kč, o které hodnota převyšuje 10 000 Kč, přes 200000 Kč do 1000000 Kč 9100 Kč a 40 Kč za každých započatých 10000 Kč, o které hodnota převyšuje 200000 Kč, přes 1000000 Kč 48300 Kč a 40 Kč za každých započatých 100000 Kč, o které hodnota převyšuje 1000000 Kč. Není-li stanoveno jinak, považuje se za tarifní hodnotu výše peněžitého plnění nebo cena věci anebo práva a jejich příslušenství v době započetí úkonu právní služby, jichž se právní služba týká; za cenu práva se považuje jak hodnota pohledávky, tak i závazku. Při určení tarifní hodnoty se nepřihlíží k příslušenství, ledaže by bylo požadováno jako samostatný nárok. (ust. § 8 advokátního tarifu) Advokátu náleží náhrada hotových výdajů účelně vynaložených v souvislosti s poskytnutím právní služby, zejména na soudní a jiné poplatky, cestovní výdaje, poštovné, telekomunikační poplatky, znalecké posudky a odborná vyjádření, překlady, opisy a fotokopie. Nedohodl-li se advokát s klientem na jiné paušální částce jako náhradě výdajů na vnitrostátní poštovné, místní hovorné a přepravné, činí tato částka 300 Kč na jeden úkon právní služby. (ust. § 13 odst. 1, 3 advokátního tarifu)
21. Za tarifní základ soud považuje hodnotu náhradních pozemků tak, jak byla zjištěna v tomto sporu (118299,85 Kč). Tomu by odpovídala paušální náhrada odměny ve výši 5860 Kč za jeden úkon právní služby, s přihlédnutím k zastoupení 2 osob a k ust. § 12 odst. 4 advokátního tarifu pak 7032 Kč. Zástupce žalobkyní provedl 9 úkonů právní služby, z toho 3 jednodušší úkony ve smyslu ust. § 11 odst. 2 advokátního tarifu - přípravu a převzetí zastoupení, podání žaloby, návrh na vydání předběžného opatření, účast při soudním jednání 6. 3. 2023, písemné vyjádření ze 13. 4. 2023, účast při soudním jednání 24. 4. 2023, účast při soudním jednání 19. 6. 2023, účast při místním setření 13. 7. 2023 a účast při soudním jednání 6. 9. 2023. Náleží mu náhrada odměny 63288 Kč. Podle ust. § 13 advokátního tarifu mu dále náleží paušální náhrada hotových výloh, 9 x 300 Kč = 2700 Kč. Dále zástupci žalobkyní náleží náhrada cestovních nákladů ve smyslu ust. § 157 zákoníku práce a vyhlášky č. 429/2011 Sb. a č. 472/2012 Sb. za 4 cesty osobním automobilem VW Golf, reg. zn. 2AF1684, z Prahy do Rychnova n/Kn k jednání soudu a

zpět (průměrná spotřeba 6,3 l benzínu/100 km, při vzdálenosti 155 km, cena benzínu 95 37,10 Kč dle ust. § 4 písm. a) vyhlášky 511/2021 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, sazba základní náhrady 4,7 Kč dle ust. § 1 písm. b) téže vyhlášky) – 8726 Kč. Dále náhrada za 32 půlhodin času promeškaného při cestách k soudu $32 \times 100 = 3200$ Kč dle ust. § 14 odst. 3 advokátního tarifu (počítáno vždy 5 půlhodin na jednu cestu). Dále náhrada 21% daně z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastoupení a z náhrad, dle ust. § 137 odst. 3 občanského soudního řádu. Celkem tak bylo žalobkyním přiznáno právo na náhradu nákladů řízení ve výši 94275,94 Kč.

22. Zastupoval-li advokát účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení, je ten, jemuž byla uložena náhrada těchto nákladů, povinen zaplatit ji advokátu. (ust. § 149 odst. 1 občanského soudního řádu).
23. Soud zvážil, zdali snad v tomto případě nejsou dány důvody zvláštního zřetele hodné pro částečné nepřiznání náhrady nákladů řízení ve smyslu ust. § 150 občanského soudního řádu, avšak nenalezl takové důvody.
24. Povinnosti uložené rozsudkem je třeba splnit do tří dnů od právní moci rozsudku (ustanovení § 160 odst. 1 občanského soudního řádu). Soud nenalezl důvody pro určení jiné pariční lhůty.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení jeho stejnopisu. Odvolání je třeba podat u tohoto soudu ve dvou vyhotoveních. Rozhodne o něm Krajský soud v Hradci Králové.

Pokud by snad žalovaná nesplnila povinnost uloženou tímto rozsudkem, vystavila by se nebezpečí výkonu rozhodnutí za použití státního donucení.

Rychnov nad Kněžnou 6. září 2023

JUDr. Jiří Fuks, Ph.D., v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Mgr. Jaroslava Neumanová.

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 04.10.2023 a vykonatelnosti dne 10.10.2023.
Připojení doložky provedla Martina Peterová dne 16.10.2023.